

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת ראש השנה, דף ט'

"כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר: כי מסיים שלחא
דציבורא תקיעה ביבנה, לא שמוע איניש קל אוניה מוקל
תקועיא דיחידא".

קל אוניה - קול אוזנו
קל תקועיא - קול התקיעה

הסבר: רב יצחק בר יוסף אמר שלאחר ששלח הציבור
היה תוקע ביבנה בראש השנה, היו כל המתפללים
מוציאים שופרות ותוקעים בעצמם, עד שאי אפשר
היה לשמוע דבר מקול הרעש הגדול.

★ | מן ההסטוריה

אות הנשיא למתנדב

אות הנשיא למתנדב מוענק מדי שנה לאנשים
או ארגונים שמצטיינים בתרומתם לחברה.
הוא הוענק לראשונה בשנת תשל"ה. ועדה בת
13 משתתפים בוחרת את המועמדים, ולאחר
אישורו של הנשיא הוא מעניק להם את הפרס
בטקס המתקיים בגינת משכן הנשיא, בנוכחות
כ-1,000 מוזמנים. מדי שנה מקבלים את הפרס
כ-12 זוכים. בשנת 2014 היה אחד ממקבלי
הפרס הרב אברהם ישעיהו הבר, מייסד עמותת
"מתנת חיים". בנימוקי ועדת הפרס נכתב כי הוא
מקדיש לילות כימים לשינוי התפיסה הרווחת
לגבי תרומות איברים מן החי,
ובכך מעניק חיים
למאות חולי
כליות בישראל.

מפגש לכינון הוועדה לאות הנשיא למתנדב אפריל 2017
(מארק ניימן, לשכת העיתונות הממשלתית)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי
ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק
והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.
הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי,
עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק
פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות
קיי, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל
הארץ ואף בעולם.

תלמוד ישראלי - מפגישים דורות,
מחברים עולמות.

סדר מועד | מסכת ראש השנה, דף כ"ט- ל"ה
פרשת ויצא | ג'ט-ט בכסלו (7-13 לנובמבר)

דף כ"ט: ידיו של משה במלחמת עמלק

לאחר שבני ישראל יצאו ממצרים, הם היו במדבר סיני ארבעים שנה. באחת
הפעמים הם הגיעו למקום ששמו "רפידים", ובו הם התרפו קצת מלימוד התורה.
מיד הגיע עמלק וביקש להילחם בישראל. בתורה נאמר, שמשה רבנו ע"ה עלה
לראש הגבעה כדי להתפלל, וכשהיה מרים את ידיו למעלה - ישראל ניצחו את
עמלק, אך כשהוריד את ידיו, היו עמלק מנצחים את עם ישראל. איך הרמת
הידים של משה רבנו גרמה שעם ישראל ינצח? המשנה מסבירה, שכששמשה
רבנו הרים את ידיו כלפי מעלה, הסתכלו עם ישראל ונזכרו בקדוש ברוך הוא ומיד
קיבלו עליהם לקים את מצות התורה ובזכות כך ניצחו את עמלק.

דף ל': הכוהנים לא ידעו מה לעשות

בתקופה בה היו בית דין מקדשים את החודש, הם היו מכריזים: "היום ראש
חודש", וכך היו נקבעים ראשי החודשים והחגים. המשנה מספרת, שפעם אחת
קרה, שחיוכו לעדים שיבואו להעיד שראו את הלבנה, אך איש לא הגיע. והנה,
הכוהנים כבר הקריבו את קורבן התמיד של בין הערפים, ולפתע הגיעו עדים
ובית דין הכריזו: "היום ראש חודש". נוצרה בעיה, מפני שבעת הקרבת קורבן
בראש חודש, היו הלויים שרים פרק תהלים מיוחד לראש חודש, אבל היום כבר
הקריבו את קורבן התמיד, ושיר שיר של יום חול. לכן קבעו חכמים, שאין מקבלים
עדים אחרי זמן הקרבת קורבן התמיד, וכך יודעים הכוהנים שהיום כבר לא יקבעו
שראש חודש, והם יכולים להקריב קורבן תמיד של בין הערפים.

דף ל"א: שיר של יום

בבית המקדש שרו הלויים "שיר של יום" בעת הקרבת קורבן התמיד.
ביום ראשון שרו את פרק כ"ד בתהילים, בו נאמר: "לה' הארץ ומלוואה, תבל
ויושבי בה", כי ביום ראשון החלה בריאת העולם.
ביום שלישי זמרו את מזמור פ"ב, שיש בו רמז לכך שהקב"ה הכין את הארץ
לבני האדם, שהרי ביום שלישי אמר הקב"ה, שכל המים על פדור הארץ יתקפו
במקום אחד וכך נהיתה יבשה.
ביום רביעי אומרים פרק צ"ד, בו נאמר "א-ל נקמות ה'", מפני שהקב"ה ינקום
בעובדי האלילים שעבדו את השמש והירח שנגברו ביום רביעי.
ביום שישי שרו פרק צ"ג, בו נאמר "ה' מלך", כי ביום זה הקב"ה, מלך מלכי
המלכים, סים לברוא את העולם.
בשבת אומרים "מזמור שיר ליום השבת".

דף ל"ב: מלכויות, זיכרונות ושופרות

בתפילת מוסף של ראש השנה אנו אומרים פסוקים העוסקים בשלושה נושאים:
נושא א' - מלכויות: פסוקים שבהם נכתב על כך שהקב"ה הוא מלך.
נושא ב' - זיכרונות: פסוקים בהם נכתבו דברים שהקב"ה זוכר, למשל, כשעם
ישראל בצרה, הקב"ה זוכר שהוא כרת ברית עם אברהם, יצחק ויעקב.
נושא ג' - שופרות: פסוקים שבהם מוזכר שופר, הפסוקים של מעמד הר סיני,
למשל, בו תקעו בשופר כשהקב"ה התגלה, וכן פסוקים שנאמר בהם, כי לעתיד
לבוא, כשהקב"ה יגאל אותנו מן הגלות, "יתקע בשופר גדול".
חז"ל תיקנו בתפילה, לומר עשרה פסוקים על מלכויות, עשרה פסוקים על
זיכרונות, ועשרה פסוקים על שופרות. חז"ל למדו זאת מפרק ק"ב בתהלים,
בו מזכיר דוד המלך ע"ה עשר פעמים לשון הלל לקב"ה: "הללו י-ה. הללו א-ל
בקדשו, הללוהו ברקיע עזו" וכן הלאה.

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

ישי הוא ילד פיקח וסקרן, שחוגג בר מצווה בפרשת ויצא, בה מסופר על חלומות. החלום הגדול של ישי זה שכשהוא יהיה גדול להמציא ולפתח תרופות שיצילו אנשים, וירפאו חולים רבים ממחלות קשות. הוא שוחח עם ההורים שלו, ומתוך הנחה שתקציב פיתוח וייצור התרופות הוא יקר מאוד ומוגבל - ישי התלבט איזה סוג של תרופות כדאי ונכון להמציא לפתח - כאלו שממש מצילות חיים אבל רק מעט חולים ייהנו מהן, או כאלו שרק משפרות את איכות החולים ומקלות על הסבל שלהם, אבל הרבה יותר חולים יכולים להנות מהן.

מצד שני:

יש הרבה מאוד אנשים שסובלים מכאבים ועוד בעיות רפואיות קשות, ואיכות החיים שלהם ממש ירודה. עדיף אולי להמציא תרופות שיקלו על הסבל להרבה הרבה מאד אנשים, מאשר להציל רק חיי בודדים.

מצד אחד:

תרופות שמצילות חיים ממש זה הכי חשוב, וממש הצלת נפשות, וכל המציל נפש מישאל כאילו הציל עולם מלא. לכן עדיף לפתח תרופות המצילות חיים גם אם רק מעט אנשים ייהנו מהן.

וא...?
עֲתֶכֶם?

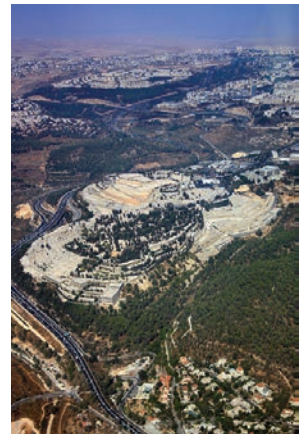

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il עם שם משפחה ועיר מגורים תחת הנושא "דילמה"

על המפה

הר המנוחות בירושלים

הר המנוחות הוא בית קברות בירושלים, שנמצא על גבעת הר המנוחות, מצפון מערב לגבעת שאול. בית הקברות נפתח בשנת 1951, כאשר בעקבות הכיבוש הירדני לא ניתן היה להמשיך לקבור מתים בהר הזיתים. בהר המנוחות פעלו ארבע חברות קדישא: קהילת ירושלים, אשכנזית פרושית, אשכנזית חסידיית וספרדית. בתחילה הייתה תוכנית להקים במקום פנתיאון לגדולי האומה, אולם היא לא יצאה לפועל. בסמוך לכניסה נמצאת חלקת הרבנים, בה קבורים רבים מגדולי הדורות האחרונים. בשנת 2019 נחנך בית העלמין התת-קרקעי, שכולל 24 אלף קברים בעומק האדמה. כיום קבורים בהר המנוחות למעלה ממאה אלף איש.

הר המנוחות ממעוף הציפור (נויקלן, ויקיפדיה)

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

תרומת כליה אלטראיסטית - ללא קבלת תמורה

תרומת כליה אלטראיסטית היא תרומת כליה מאדם חי לאדם אחר שאינו קרוב משפחתו, שנעשית מתוך מניעים אלטראיסטים, כלומר רצון להיטיב ללא תשלום או קבלת רווח. תרומה זו אפשרית משום שניתן להמשיך לחיות ולתפקד כרגיל גם עם כליה אחת.

רוצים להצטרף למאות אלפי לומדי הדף היומי?

להיות ממובילי לימוד הורים וילדים בקהילתכם או להעביר

שיעור שבועי עם חומר איכותי?

יש לנו פתרון בשבילכם! 'התלמוד הישראלי' - סוגיות מהדף היומי בעברית פשוטה להבנה, שאפשר ללמוד עם הילדים. כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0	ספירת הבריאה	
															
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 וגלות בבל	תוכנית ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם
														למנין (ספירת הבריאה)	

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי האיש במרכז הציור?
- 2 איזו עמותה הוא הקים ומה היא עושה?
- 3 מיהם שני האנשים שלצידו?
- 4 באיזה פרס זכו האיש והעמותה שהקים?

1. האיש הוא אורי הנשיא ליוניסקופ 2014.
2. הוא הקים את העמותה 'מיתנת חיים' שמטרתה להציל חיות.
3. שני האנשים הם רבי יוסף קארו ורבי יצחק אייזיק ווייס.
4. הם זכו בפרס ישראל.

מי אני?

1. מייסד עמותת "מיתנת חיים".
2. הקים את העמותה בעקבות השתלת כליה שקיבל בעצמו.
3. קיבל את אות הנשיא למתנדב ואות מגן שר הבריאות.
4. למעלה מ-1,000 איש תרמו כליות בזכות פעילותו.
5. נפטר מנגיף הקורונה בחודש ניסן תש"פ ונטמן בהר המנוחות בירושלים.

אורי הנשיא ליוניסקופ 2014

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

5780

ה'תש"פ

5778

ה'תשע"ח

5727

ה'תשכ"ז

5708

ה'תש"ח

5707

ה'תש"ז

5699

ה'תרצ"ט

5657

ה'תר"ץ

5323

ה'רמ"ח

5260

ה'תש"ס

5258

ה'תש"ט

4900

ה'רמ"ב

4800

רש"י

4650

רבי סעדיה גאון

4260

ימי הביניים

510

תקופת הראשונים

2019 שנת סיום הש"ס ללומי הדף היומי

2017 70 שנה למדינה

1969 הרב אריה לזין

1967 מלחמת ששת הימים

1948 הקמת המדינה

1947 העצמאות

1939 שואה

1897 הרצל

רבי יוסף קארו

1500 העת החדשה

1492 גירוש ספרד

סדר מועד | מסכת ראש השנה, דפים ל"ג - ל"ה

דף ל"ג: השופר שנשא על העץ

מעשה בכפר קטן, שכל תושביו התאספו בראש השנה בבית הכנסת לתפלה ולקיום מצות תקיעת שופר. לפני התקיעות דיבר הרב והסביר, כמה חשובה מצות תקיעת שופר, שמונעת מהשטן לקטרג על עם ישראל, והיא מזכירה לפני הקב"ה את הזכות הגדולה של אברהם אבינו ע"ה, שעקד את יצחק בנו על גבי המזבח.

הקהל התרגש כל כך, והכל התכוננו לקיים את המצוה, והנה, לפתע בעל התקע תפס את ראשו בשתי ידיו וזעק מרה: "פחדתי שילדים ישחקו בשופר שלי, למיכך החבאתי אותו על העץ הגבוה, ליד בית הכנסת". כולם הסתכלו לעבר הרב, שאמר בפנים רציניות: "חכמים תיקנו שבשבת וביום טוב אסור להוריד מהעץ חפצים שנמצאים עליו, והתלמוד אומר שאפילו שופר אסור להוריד מהעץ כדי לקיים את המצוה, העיקר לא לעבור על איסור חכמים".

דף ל"ד: תשר"ת תש"ת תר"ת

חכמים למדו מפסוקי התורה ששדר התקיעות בראש השנה הוא: תקיעה. תרועה. תקיעה. אולם, במשך השנים היה עם ישראל בגלות, סבל צרות רבות, ושכחו איך מבצעים "תרועה". דבר אחד ידעו, ש"תרועה" היא כמו קול של בכי, אבל לא ידעו בדיוק איזה בכי, כי יש כאלה שמשמיעים גניחות ארוכות כשהם בוכים, ויש כאלה שמשמיעים גניחות קצרות כשהם בוכים.

לכן אנו תוקעים גם "שברים" וגם "תרועה".

ה"שברים" הם כמו קולות גניחה ארוכים, וה"תרועה" היא כמו קולות גניחה קצרים. לכן בתחילה תוקעים תשר"ת = תקיעה. שברים. תרועה. תקיעה. כי אולי התורה התכוונה שיעשו קולות בכי ארוכים ואחר כך קצרים.

אחר כך תוקעים תש"ת = תקיעה. שברים. תקיעה. ואחר כך תר"ת = תקיעה. תרועה. תקיעה. כך שבדאי נצא ידי חובה.

דף ל"ה: ברכת פוהנים

בדף האחרון של מסכת ראש השנה, אומרת הגמרא הלכה לגבי ברכת פוהנים. יש מצוה מן התורה לכוהנים לברך את בני ישראל. ברכת פוהנים חשובה ביותר; התורה מבטיחה, שהקב"ה בכבודו ובעצמו משתתף בברכת פוהנים (במדבר) - "ושמו את שמי על בני ישראל, ואני אברכם".

בבית המקדש היו הכוהנים מברכים את עם ישראל. אחר שסיימו להקריב את קורבן תמיד של שחר, היו אומרים את הפסוקים "יברכה ה' וישמרה. יאר ה' פניו אליה, ויחנה. ישא ה' פניו אליה וישם לה שלום". אחר כך תיקן שלמה המלך ע"ה, שהכוהנים יברכו את עם ישראל גם אחרי תפילת שחרית, שהיא כנגד קורבן התמיד. התלמוד אומר, שמי שרוצה להתברך מפי הכוהנים צריך לעמוד מולם, מול הפנים שלהם ולא מאחוריהם.

אסיימים
אסכת ראש השנה
אתחילים
אסכת תענית!

דבר תורה

בהגדה של פסח אנו אומרים בהקשר לפרשתנו ש"לבן ביקש לעקור את הכל".

מה משמעותו של ביטוי זה?

לבן הוא סמל לצורת הפעולה של הרוע הגדול ביותר. בתחילה הוא מתגלה כטוב, חביב ונחמד, הוא מכניס את יעקב לביתו ונותן לו מקום מבטחים. ואולם, מתחת לפני השטח הוא כולו חושב על עצמו ופועל בתחבולות מתוך אינטרסים אישיים.

לבן משתמש ביעקב, מחייב אותו לעבוד אצלו 20 שנה, מתעשר על חשבוננו, ואז זורק אותנו כאילו הוא לא קיים ואין לו חלק בהצלחות: "הבנות בנותי... הצאן צאני וכל אשר אתה רואה לי הוא".

לבן מתייחס אל יעקב כרכוש, ככלי, כאילו הוא לא אדם. במבטו של לבן - יעקב הוא חפץ, ללא זכויות וללא עצמאות, ובעצם הוא עוקר את כל קיומו.

חידה!

לפניכם ברכה מיוחדת הכתובה בכתב סתרים. החליפו כל אות באות שלפניה בא"ב כדי לפענח אותה:

כגשלו וזכתנשל
כבשו וצסכו במכל זכטסל
כתבו וצסכו במכל זכתנ מל תמזנ

(מקבץ אל שמה לוקא וגזש, ו אמה ילזוטו לוקא
גזש, ו אמה ילזוטו, ו אמה ילזוטו - סזשזש זכטסל זכטסל)

שאלות חשובות???

- מדוע בשיר של יום רביעי אומרים "א-ל נקמות ה'?"
- כמה פסוקי מלכויות, זיכרונות ושופרות אומרים בתפילת ראש השנה?
- מי תיקן את ברכת כוהנים אחרי תפילת שחרית?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מסי העולן עליו אתם עונים.* בפיקוח רואה חשבון

